

Tilburg University

Noot bij: Beroepscommissie RSJ (2009-07-28)

Kooijmans, T.

Publication date:
2010

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Kooijmans, T., (2010). *Noot bij: Beroepscommissie RSJ (2009-07-28)*, No. 12, 4 p., Jul 28, 2009. (Sancties; Vol. 4, No. p. 211-214).

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

de inzet van professionals. De Raad meent dat deze inzet van professionals versterking nodig heeft en dat dit mogelijk is met een goed ondersteund (vraag-) gericht vrijwilligersbeleid. Het hebben van sociale contacten, het herstellen van de betrekkingen met partners, ouders en anderen zijn belangrijke voorwaarden om zich weer geaccepteerd te voelen en niet terug te vallen in oud gedrag. Vrijwilligers kunnen bij het herstel van deze contacten of bij het aangaan van nieuwe contacten als tegenwicht tegen de oude een essentiële rol spelen. Een goed selectie- en scholingsbeleid ten aanzien van vrijwilligers is daarbij essentieel.

De Raad acht de conceptbeleidsvisie een noodzakelijke maar nog niet voldoende stap in de goede richting. De inhoudelijke en beleidsmatige inbedding van de inzet van vrijwilligers verdient verdere doordenking. De Raad adviseert de inzet van vrijwilligers bij (ex-)gedetineerden sterker in het licht te plaatsen van hun terugkeer naar de samenleving als mede van de verbetering van het detentieklimaat. Vanuit het besef van het belang van vrijwilligers voor de resocialisatie en het aangaan van positieve sociale relaties voor (ex-) gedetineerden kan de inzet van vrijwilligers sterker worden gestimuleerd. De Raad adviseert de inzet van vrijwilligers meer vraaggericht te maken. Financieel en organisatorisch wordt volgens de Raad aan de vrijwilligersorganisaties weinig zekerheid geboden. De Raad formuleert enkele algemene aanbevelingen aan de direct betrokken organisaties.

De adviezen kunnen worden opgevraagd bij het secretariaat van de Raad, 070-3619300, postbus 313, 250 GC Den Haag. Zie ook www.rsj.nl.

Rechtspraak

12 Telefoon. Geen schriftelijke mededeling weigering telefoongesprek; onmogelijkheid screening buitenlands telefoonnummer door GRIP is onvoldoende voor weigering telefoongesprek met familie in Spanje, mede omdat klager in Nederland geen familie heeft; directeur dient zelfstandig te oordelen over weigering contact. Pbw, artikel 58, tweede lid onder c, jo. 39 derde lid (Beroepscommissie 28 juli 2009, nr. 08/3334/GA; Van de Pol, Diepenhorst, Schudel, Kokee, secr.)

(Post alia)

De inhoud van het beklag en de uitspraak van de beklagcommissie

Het beklag betreft de weigering klager toe te staan een telefoongesprek te voeren met zijn zuster in Spanje.

De beklagcommissie heeft het beklag ongegrond verklaard op de gronden als in de aangehechte uitspraak weergegeven.

De standpunten van klager en de directeur

Klager heeft in beroep zijn tegenover de beklagcommissie ingenomen standpunt als volgt toegelicht. Klager heeft geen familie in Nederland. Klagers zus woont in Spanje. Klager heeft ter zitting van de beroepscommissie een afschrift van de telefoonrekening van zijn zus overgelegd. Het telefoonnummer en adres zijn eenvoudig te controleren. Het bevreemdt klager overigens dat zij wel op bezoek mag komen. Klager begrijpt de weigering ook niet. De telefoongesprekken kunnen worden opgenomen. Dit is een stok achter de deur. Klager zit een gevangenisstraf uit van tien jaar tot 2012.

De directeur heeft in beroep zijn tegenover de beklagcommissie ingenomen standpunt als volgt toegelicht. Klager heeft het risicoprofiel 'hoog' waardoor specifieke toezichtmaatregelen van kracht

zijn. De telefooncontacten worden door het GRIP gescreend. Het GRIP geeft aan hiertoe niet in staat te zijn. Het screenen van buitenlandse telefoonnummers dient via een internationaal rechtshulpverzoek plaats te vinden. Het risicoprofiel wordt vastgesteld door een commissie. De directeur heeft aandacht gevraagd voor de problemen zoals die in het onderhavige geval naar voren komen.

De beoordeling

Op grond van artikel 58, tweede lid onder c, jo. artikel 39, derde lid, van de Pbw dient de directeur van de beslissing dat een bepaald telefoongesprek niet wordt toegestaan, aan de gedetineerde een schriftelijke mededeling uit te reiken. Aan klager is geweigerd met zijn zus in Spanje te telefoneren. Van deze weigering is geen schriftelijke mededeling aan klager uitge-reikt. Het beroep dient derhalve alleen al om formele redenen gegrond te worden verklaard.

Voor wat betreft de inhoud van de beslissing: De directeur verwijst ter onderbouwing van zijn beslissing naar de circulaire van 31 januari 2008 (5522999/07/DJI) van de Staatssecretaris van Justitie die inhoudt dat voor gedetineerden die voorkomen op de 'Lijst gedetineerden met een vlucht/maatschappelijk risico (lijst GVM)' bepaalde (aanvullende) beveiligings- en toezichtmaatregelen nodig zijn. De beslissing tot plaatsing op de GVM-lijst wordt genomen door het (landelijk) Operationeel Overleg (OO). Onderdeel van de toezichtmaatregelen voor gedetineerden die vallen onder het risicoprofiel 'hoog', is dat de contacten met de buitenwereld zijn onderworpen aan een screening.

In het onderhavige geval is, zoals de directeur aangeeft, een screening van een buitenlands telefoonnummer, die door het GRIP dient te worden uitgevoerd, niet mogelijk, dan wel alleen via een internationaal rechtshulpverzoek te realiseren. Dit argument is voor de directeur niet voldoende voor weigering van het contact. Niet valt in te zien waarom op grond van de beschikbare gegevens (naam, tele-

foonnummer, adres en huisnummer) door het GRIP geen –beperkte– screening valt uit te voeren. Mocht nader onderzoek nodig zijn dan is hiervoor de –juridische– mogelijkheid via de bestaande politieke en justitiële internationale contacten (bijvoorbeeld Europol). Het achterwege laten van deze screening door het GRIP en het hierop baseren van de weigering van de directeur is zeker niet acceptabel in het licht van het grote belang dat voor klager is gemoeid met het onderhouden van dit telefonisch contact. De beroepscommissie neemt hierbij in aanmerking dat klager geen familie in Nederland heeft; zijn familie is woonachtig in Spanje. Dit zou betekenen dat klager nimmer telefonische contacten zou kunnen onderhouden met zijn familie. De directeur dient zich een zelfstandig oordeel te vormen over de weigering van het contact en over het risico van het achterwege blijven van een screening, zeker nu het desbetreffende familielid wel in staat wordt gesteld op bezoek te komen.

Het beroep dient derhalve op formele en materiële gronden gegrond te worden verklaard. Het beklag zal alsnog gegrond worden verklaard en de directeur zal worden opgedragen een nieuwe beslissing te nemen met inachtneming van deze uitspraak. De beroepscommissie acht termen aanwezig voor het toekennen van een tegemoetkoming aan klager en stelt deze vast op € 25,-.

De uitspraak

De beroepscommissie verklaart het beroep gegrond, vernietigt de uitspraak van de beklagcommissie en verklaart het beklag alsnog gegrond. Zij vernietigt de beslissing waarover is geklaagd en draagt de directeur op een nieuwe beslissing te nemen met inachtneming van haar uitspraak. Zij bepaalt dat aan klager een tegemoetkoming toekomt van € 25,-.

NOOT

De klager in de hierboven afgedrukte uitspraak is gedetineerd in de gevangenis voor beperkt gemeenschapsgeschikten (b.g.g.) De Schie te Rotterdam. Hij heeft geen familie in Nederland en zijn zus woont in Spanje. Zij mag wel bij hem op bezoek komen, maar telefonisch contact is niet toegestaan. De wettelijke basis voor deze weigering is gelegen in art. 39 lid 3 Pbw, inhoudende onder meer dat de directeur de gelegenheid tot het voeren van een bepaald telefoongesprek of bepaalde telefoongesprekken kan weigeren indien dit noodzakelijk is met het oog op een belang als bedoeld in artikel 36 lid 4 Pbw (de handhaving van de orde of de veiligheid in de inrichting; de bescherming van de openbare orde of nationale veiligheid; de voorkoming of opsporing van strafbare feiten; de bescherming van slachtoffers van of anderszins betrokkenen bij misdrijven). Deze weigering moet de gedetineerde schriftelijk worden medegedeeld (art. 58 lid 2 sub c jo. lid 1 Pbw). Dat laatste was in de onderhavige zaak niet gebeurd. Hier is sprake van een –niet door de beklagcommissie opgemerkte– slordigheid aan de zijde van de inrichting.

Belangrijker dan dit formele punt is de vraag of de directeur materieel tot weigering mocht besluiten. De beklagcommissie oordeelde dat de beslissing van de directeur niet onredelijk of onbillijk was en overwoog daartoe dat de directeur zijn beslissing baseerde op het advies van het GRIP (het Gedetineerden Recherche Informatiepunt van de Dienst Nationale Recherche Informatie van het Korps Landelijke Politiediensten): “bekend is dat informatie van het GRIP leidend is, ook al [zijn] de achtergrond en herkomst van dergelijke informatie niet altijd duidelijk voor klager”.

De beroepscommissie komt tot een ander oordeel. Gegeven de combinatie van 1) de betrekkelijke eenvoud om een veilige telefoonverbinding met klagers zus tot stand te brengen en de daarmee samenhangende, door de beroepscommissie geconstrueerde inspanningsverplichting

voor het GRIP om een screening uit te (doen) voeren van onder meer het betreffende buitenlandse telefoonnummer en 2) het belang van de klager bij een reële vorm van contact met zijn zus –de op zichzelf openstaande mogelijkheid dat zij hem bezoekt zal om voor de hand liggende redenen niet als een dergelijke reële vorm zijn aan te merken– had de directeur de ‘leidende’ informatie van het GRIP niet zonder meer voor juist mogen aannemen, maar had hij sterker de nadruk moeten leggen op het legitieme belang van de klager. De eigen verantwoordelijkheid van de directeur wordt hier door de beroepscommissie aldus op de voorgrond geplaatst.

Deze beslissing verdient bijval, temeer daar de klager de gegevens had aangedragen die een screening van het telefoonnummer vergemakkelijkten. De beroepscommissie had ter ondersteuning van haar beslissing nog kunnen wijzen (zoals zij deed in haar uitspraak van 22 augustus 2006, 06/698/GA, *SANCTIES* 2007, p. 58-61) op artikel 24 sub 1 van de European Prison Rules (Rec(2006)2, geaccepteerd door de Raad van Ministers op 11 januari 2006): ‘Prisoners shall be allowed to communicate as often as possible by letter, telephone or other forms of communication with their families, other persons and representatives of outside organisations and to receive visits from these persons’. De toelichting op deze aanbeveling luidt: ‘Loss of liberty should not entail loss of contact with the outside world. On the contrary, all prisoners are entitled to contact and prison authorities should strive to create the circumstances to allow them to maintain it as best as possible. Traditionally such contact has been by way of letters, telephone calls and visits, but prison authorities should be alert to the fact that modern technology offers new ways of communicating electronically. As these develop, new techniques of controlling them are emerging too and it may be possible to use them in ways that do not threaten safety or security. Contact with the outside world is vital for counteracting

the potential damaging effects of imprisonment'.

Hoewel ik tegen deze achtergrond het oordeel van de beroepscommissie ondersteun, moet wel onder ogen worden gezien dat het in voorkomende gevallen voor de directeur wellicht niet eenvoudig zal zijn om het GRIP 'op pad te sturen' om de mogelijkheden voor het totstandbrengen van een veilige telefoon (of internet)verbinding nader te exploreren. Bestaat hiervoor een beleidsmatige voorziening?

T. Kooijmans

13 Weigering toestemming voor bekijken dvd van crematieplechtigheid partner. Klager wordt verdacht van betrokkenheid bij dood partner. Onbestreden is dat klagers familie, familie van partner, officier van justitie en humaniste van de inrichting geen bezwaar hebben. Bezwaren recherche niet geconcretiseerd. Gelet hierop en belang van klager in het kader van het rouwproces, beslissing directeur onredelijk en onbillijk; Pbw, art. 60 lid 1 (Beroepscommissie 11 februari 2010, nr. 09/3300/GA; Bartelds, Coumans, Schagen en Kokee, secr.)

(post alia)

De inhoud van het beklag en de uitspraak van de beklagcommissie

Het beklag betreft de weigering toestemming te verlenen voor het bekijken van een dvd van de plechtigheid van de crematie van klagers partner.

De beklagcommissie heeft het beklag ongegrond verklaard op de gronden als in de aangehechte uitspraak weergegeven.

De standpunten van klager en de directeur

Door en namens klager is in beroep het tegenover de beklagcommissie ingenomen standpunt als volgt toegelicht. Van

de uitvaart van klagers partner is in opdracht van klager een opname gemaakt. De dvd ligt opgeslagen bij het Bad. Klager vindt het onredelijk dat hij de dvd niet mag bekijken. Klager wil een begin maken met het verwerken van het verlies van zijn vriend. Klagers familie en de nabestaanden van klagers partner delen zijn mening. De Officier van Justitie heeft schriftelijk aangegeven geen enkel bezwaar te hebben tegen het tonen van de beelden aan klager. Ook de humaniste met wie klager wekelijks in de inrichting een gesprek heeft, ondersteunt klagers verzoek de beelden te bekijken. Aan klager is nimmer persoonlijk uitgelegd waarom hem het tonen van de beelden wordt geweigerd. De raadvrouw van klager heeft begrepen dat de directeur bezwaren heeft voor het geval de familie later spijt zou krijgen. De directeur wil kennelijk voor de familie beslissen. Klager zit niet in beperkingen. Het verzoek van klager betreft een zo uitzonderlijke situatie dat een uitzondering zou moeten worden gemaakt op het invoerverbod van dvd-spelers. Klagers strafzaak wordt binnenkort inhoudelijk behandeld.

De directeur heeft zijn standpunt, zoals ingenomen tegenover de beklagcommissie, in beroep niet toegelicht.

De beoordeling

Van de uitvaartplechtigheid van klagers partner is een dvd gemaakt. In het verweerschrift van 21 oktober 2009 van de directeur voor de beklagcommissie komt naar voren dat klager ervan wordt verdacht zijn partner te hebben gedood. Het verzoek van klager de dvd te bezichtigen, is door de directeur afgewezen op grond van het negatieve advies van de recherche en het feit dat nog geen vonnis is gewezen in de strafzaak. Door klager is echter onbestreden aangevoerd dat zijn familie, de familie van zijn partner, de Officier van Justitie en de humaniste verbonden aan de inrichting geen bezwaar hebben tegen het door klager bekijken van de dvd. Door de directeur zijn geen overwegende bezwaren naar voren gebracht, die het